

1 ПРЕСУДА во случајот АНДОНОВСКИ против РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

ЕВРОПСКИ СУД ЗА ЧОВЕКОВИ ПРАВА

ПРВ ОДДЕЛ

СЛУЧАЈОТ НА АНДОНОВСКИ v. РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

(Апликација бр. 24312/10)

ПРЕСУДА

СТРАЗБУР

23 јули 2015

Во случајот на Андоновски против Република Македонија,
Европскиот суд за човекови права (прв оддел), заседавајќи како совет во состав од:

Isabelle Berro, *Претседател,*
Elisabeth Steiner,
Khanlar Hajiyeв,
Mirjana Lazarova Trajkovska,
Julia Laffranque,
Paulo Pinto de Albuquerque,
Ksenija Turković, *судии,*

и Søren Nielsen, *секретар на одделот,*
Расправајќи на нејавна седница која се одржа на 30 јуни 2015,
Ја донесе следнава пресуда, која беше усвоена на истиот датум:

ПОСТАПКА

1. Случајот беше инициран со апликација (бр. 24312/10) против Република Македонија поднесена пред Судот согласно членот 34 од Конвенцијата за заштита на човековите права и основни слободи (“Конвенција”) од страна на г-дин Владимир Андоновски (“апликант”), македонски државјанин на 20 април 2010.

2. Апликантот беше застапуван од страна на г-дин Ј. Наумов, адвокат од Скопје. Македонската Влада (“Владата”) беше застапувана од страна на нејзиниот Агент, г-дин К. Богданов.

3. Апликантот тврдеше, особено, дека бил предмет на несоодветно постапување и малтерирање од страна на полицијата и дека истрагата по повод неговите наводи за полициска бруталност не била ефикасна. Тој истакна наводи за повреда на членот 3 и 13 од Конвенцијата.

4. На 10 април 2013 овие наводи беа доставени на одговор до Владата. Исто така беше одлучено согласно член 41 од Деловникот на Судот, на оваа апликација да се даде приоритет.

ФАКТИ

I. ОКОЛНОСТИ НА СЛУЧАЈОТ

5. Апликантот е роден 1948 и живее во Куманово. Тој бил хирург во болницата во Куманово.

А. Инцидентот на 17 септември 2004

6. На 17 септември 2004 апликантот го паркирал својот автомобил на улица во Куманово. Кога се вратил, под брисачот на автобомилот, пронашол казна за погрешно паркирање. Го стартувал возилото и тргнал во потрага по полициските службеници со цел да поразговара околу проблемот во казната (апликантот тврдел дека на местот не бил поставен знак за забрането паркирање). Кога забелешал полициско возило почнал да го следи се додека тоа не запрело. Два полициски службеника, М.А. и П.Ј. биле во возилото. П.Ј. му бил сосед на апликантот со кој тој не бил во добри односи. Странките во постапката презентираа различни верзии на настаните кои се случиле во оваа пригода. Владата се повика на верзијата на настани која била „правилно и целосно утврдена,, од страна на националните судови во текот на кривичната постапка против апликантот (види параграфи 19-38 подолу).

Б. Верзијата на настани презентирани од страна на апликантот во формуларот за апликација

7. Додека го следел полициското возило, апликантот сигнализирал со трепкачите. Не дал звучен сигнал со сирената. Кога се приближил до полицискоот возило, му се обратил на М.А. Но, полициските службеници започнале да го навредуваат. П.Ј. рекол “Ова го чекав ...” П.Ј. ја отворил “силно” предната совозачка врата и го удрил апликантот по нозете. Двајцата службеници излегле од возилото, го зграбиле апликантот за рамењата и вратот, и започнале да го удираат по грбот. П.Ј. го клоцал и удрал по целтото тело. Тој исто така бил удрен во задниот дел на главата. Како резултатот на ова, тој паднал напред што му овозможило на П.Ј. да го клоца апликантот од задната страна, предизиковајќи фрактура на два `рбетни пршлени. М.А. исто така го клоцнал во долниот дел од грбот. Потоа му биле ставени лисици, а додека бил внесуван во полициското возило П.Ј. со коленото го удрил по долениот дел од грбот. За време на инцидентот, апликантот ги молел полициските службеници да престанат да го тепаат, поради неговата лоша здравственба состојба: имено тој имал слабо срце и имал хирушка интрвенција на срцето. Многу лица биле очевидци на инцидентот. Потоа апликанотт бил однесен во полициската станица во Куманово, каде тепањето продолжило се додека апликантот не ја изгубил свеста.

8. По еден час, било повикно амбулантно возило, со кое апликанот бил пренесен во болницата во Куманово. Потоа тој бил транспортиран до Клиничкиот центар во Скопје, а потоа до Градската болница во Скопје, каде бил задржан до 28 септември 2004.

В. Релевантни медицински документи кои беа поднесени

9. На 17 септември 2004 д-р З.Т. од Медицинскиот Центар во Куманово го прегледал апликантот и во медицински извештај констатирал дека тој ги имал следниве повреди: нагмечување на главата, потрес на мозокот, подливи во пределот на градите и грбот и подливи на двете раце. Во медицинскиот извештај исто така е забележано дека апликантот бил во постинфарктна сосотојба, и дека имал операција на срцето.

10. Истиот ден, истражниот судија од Основниот суд во Куманово (“судечкиот суд”) го уважил барањето на Миистерството за внатрешни работи (“Министерството”) и наредил телесен преглед на апликантот. Наредбата била издадена во контекст на кривичната постапка покрената против апликантот. Прегледот бил извршен од страна на Институтот за судска медицина. Прегледот бил извршен на 18 септември 2004, додека апликантот бил во Градската болница Скопје. Како што е наведено во медицинскиот извештај, апликантот изјавил дека давал звучна и светлосна сигнализација со возилото со цел да го привлече вниманието на полициското возило како тоа би запрело; како и дека полициските службеници го тепале при приведувањето и додека го изнесувале од полициското возило со цел да го внесат во полициската станица. Апликантот понатаму навел дека бил однесен на Клиниката за срцеви заболувања при Клиничкиот центар во Скопје, а потоа со количка (поради трнење на нозете) во Ургентниот центар, каде било извршено ренгенско снимање на градите, главата и `рбетниот столб. Потоа тој бил отпуштен од Клиниката во Скопје. Незадоволен, се упатил во Градската болница во Скопје, каде се пожалил на главоболка, други болки и мачнина. За време на прегледот од страна на експертите од Институтот за судска медицина, апликантот се пожалил на болки во грбот, главата и градите. Во извештајот се забележени нагмечувања на главата, носот, градите, грбот, колкот и двете раце и нозе на апликантот.

11. Според отпусната листа издадена од Градската болница во Скопје, апликантот бил хоспитализиран во периодот помеѓу 17 и 28 септември 2004. Според овој документ, апликантот, меѓудругото, се здобил со следниве повреди: компресивна фрактура на два пршлени на долниот дел од `рбетниот столб, како што покажале ренгенските снимки, потрес на мозокот, нагмечувања на главата и нагмечувања на грбот, десното рамо, и зголбот на десната рака. Според отпусната листа, апликантот бил прегледан во три медицински установи, сите ја утврдиле истата дијагноза и препорачале тој да биде прегледан во таа болница. Тој бил советуван да мирува во период од четири до шест седмици. Исто така било наведено дека апликантот не бил способен за работа.

12. На 8 февруари 2005 д-р З.Т. издал (види параграф 9 погоре), врз основа на расположливите медицински докази, медицинска потврда во која меѓудругото биле наведени, следниве повреди: потрес на мозок, нагмечувања на главата, фрактура на два пршлена, и нагмечувања на грбот, градите и зглобот на десната рака. Во заклучок, во потврдата било наведено:

“Сметам дека ова од кривично-правен аспект претставува тешка телесна повреда, со трајно намалување на секојдневните животни активности, како и трајни последици, кои со сигурност ќе ја намалат работната способност на оштетениот.....”

13. На 10 јули 2006, Институтот за судска медицина до судечкиот суд доставил друг вешт наод, кој бил изготвен врз основа на наредба на истражниот судија во врска со кривичната пријава поднесена од страна на апликантот против П.Ј. и М.А. (види параграфи 39-68 подолу). Институтот за судска медицина бил задолжен да даде стручно мислење за повредите на апликантот и начинот на кои истите биле нанесени. Мислењето било засновано на обемната медицинска документација од прегледите на апликантот кои биле извршени во периодот од 17 септември 2004 (во Медицинскиот центар во Куманово, Клиниката за срцеви заболувања и Ургентниот центар при Клиниката во Скопје и Градската болница во Скопје) и 12 октомври 2005. Институтот за судска медицина заклучил дека:

“... врз основа на медицинската документација и извршениот преглед од наша страна [телесниот преглед извршен на 18 септември 2004, види погоре], во инцидентот што се случил на 17 септември 2004 со двајцата обвинети, [апликантот] се здобил со следниве повреди: потрес на мозокот, нагмечувања на главата, слупувања (и/или крвни подливи) на носот, градниот кош, крсната регија, десната раменова регија, подлактицата и шаката, левата подлактица, левиот лакт и шака, десната надколеница и потколеница, скршување на првиот слабински пршлен.

Како резултат на здобиените повреди, тој бил хоспитализиран од 17 до 28 септември 2004. За овој период истиот бил конзервативно третиран.

Повредите што ги здобил [апликантот] ... на главата, телото и екстремитетите, настанале како резултат на повеќекратно дејство на динамична тапо-тврда сила во наведените регии и овие повреди, од правен аспект претставуваат, телесна повреда ... може да се заклучи дека повредите со кои се здобил апликантот, изразени како потрес на мозокот, скршување на слабински пршлен, крвни подливи и нагмечувања во предлот на главата, телото и екстремитетите, со вкупното дејство врз телото на оштетниот, претставуваат тешка телесна повреда, со значајно, но не и трајно оштетување на важен дел од телото.”

14. На 8 октомври 2008 приватната здравствена установа М, потврдила постоење на определени дегенеративни промени во грбетниот столб на апликантот, како последица на фрактура на два пршлена.

Г. Релевантни документи на Министерството за внатрешни работи во врска со употребата на сила врз апликантот

15. На 19 септември 2004 П.Ј. и М.А. поднеле извештаи до Министерството за внатрешни работи во врска со употребата на сила врз апликантот. М.А. меѓудругото навел:

“... бевме испровоцирани од страна на (апликантот), кој употребуваше навредлив јазик и клоцаше по полициското возило ... плукаше на нас и ни се обраќаше со навредливи зборови. Побаравме да се легитимира, но тој продолжи да не навредува. Се обидовме да му ставиме лисици, но тој пружи активен отпор. Ги грабна прстите на мојата лева рака и ме касна. Мојот колега го турна настрана и му ставивме лисици.”

16. Во однос на силата употребена врз апликантот. М.А. истакнал дека “двете раце му биле свиткани зад грбот и дека апликантот со клоца бил удрен по ногата.”

17. П.Ј. *inter alia* го навел следното: “двете раце му беа свиткани на грбот со цел да можат да му бидат ставени лисици, а кога колегата беше каснат, (апликантот) беше удрен по главата”.

18. На непознат датум, апликантот го информирал Секторот за контрола и професионални стандарди во Министерството за внатрешни работи (СВКПС) за инцидентот и за тоа дека во текот на истиот бил изложен на полициска бруталност. Со одговор од 17 декември 2004, СВКПС го информирал апликантот дека против него била поднесена пријава за напад на службено лице. П.Ј. и М.А., како и С.Х. и В.В., кој биле очевидци на инцидентот од 17 септември 2004, исто така биле сослушани. Врз основа на нивните искази, СВКПС утврдил дека апликантот им се обратил на П.Ј. и М.А. навредливи зборови, дека давал отпор при лишувањето од слобода и дека го каснал М.А. за десниот палец. Во однос на силата употребена против него, во извештајот се истакнува дека му биле свиткаани рацете на грбот и биле употребени лисици, што според претпоставените во Министерството, било неопходно и оправдано. Соодветно на ова, СВКПС заклучил дека полициските службеници постапувале во согласност со законот и правилата на Министерството.

Д. Кривична постапка против апликантот

19. На 18 септември 2004 во врска со инцидентот од 17 септември 2004, Министерството поднело кривична пријава до Јавното обвинителство во Куманово против апликантот за напад на службено лице. Министерството тврдело дека апликантот, откако добил казна за погрешно паркирање, започнал да го следи полициското возило и да дава светлосна и звучна сигнализација (свирел и блендирал). Откако полициското возило запрело, тој пришол и почнал да ги навредува

полициските службеници и да го клоца возилото. Апликантот не постапувал по наредбите на полициските службеници да се смири, и пружил активен отпор при обидот да го лишат од слобода. Апликантот исто така го каснал М.А. за десниот палец, што претставувало тешка телесна повреда. Во врска со повредата на десниот палец кон кривичната пријава бил приложен медицински извештај од 17 септември 2004, потпишан од страна на др. М.Д.

20. Според наведеното во кривичната пријава апликантот бил прегледан во полициската станица во Куманово од страна на др. З.Л., кој препорачал негово упатување во болницата во Куманово. Понатаму било наведено дека медицинскиот извештај на Институтот за судска медицина кој бил нареден од страна на истражниот судија на 17 септември 2004 (види параграф 10 погоре), медицинските извештаи издадени од страна на Клиниката за срцеви заболувања и Ургентниот центар при Клиниката во Скопје, Градската болница во Скопје и медицинските извештаи кој ја потврдуваат повредата на М.А. ќе бидат поднесени подоцна. Министерството потоа побарало од судот изведување на докази со сослушување на С.Х. и В.В.

21. Помеѓу 21 и 28 септември 2004 истражниот судија ги сослушал апликантот, П.Ј., М.А., С.Х., В.В. и др. З.Т.

22. С.Х. меѓудругото навел:

“Го познавам (апликантот), [во моментот] тој беше многу вознемирен и викаше гласно ... Не слушнав дека употребува навредливи зборови. Полицијата (службениците) го оставија возилото и побараа (апликантот) да се легитимира, но тој не им даде никакви документи. Полициските службеници се обидоа да му стават лисици, но тој пружаше отпор ... не видов дека апликантот го касна полицискиот службеник. Полицијата не употреби сила ... полициските службеници успеаа да му стават лисици, два пара, го ставија на задното седиште и заминаа. Не беше употребена сила ниту од (апликантот) спрема полицијата, ниту од (полицијата) спрема (апликантот). Тој само се опираше ... нагласувам дека кога пристигнав, вратата на полициското возило беше отворена ... (апликантот) не го удираше полициското возило. Бидејќи имаше многу луѓе, неможев да видам, и неznam дали апликантот го касна полицискиот службеник.”

23. В.В. *inter alia* изјавил:

“... бидејќи полициските службеници беа внатре во возилото, (апликантот) почна да вика и да удира по возилото. Службениците излегоа од возилото и побараа да се легитимира. Тој рече дека нема лична карта и тогаш полицијата се обиде да му стави лисици. Започна да вика ‘Луѓе, помагајте, помош, видете што прави полицијата, имам проблеми со срцето’. Тие не го пуштија, успеаа да му стават два пара лисици. Го ставија во возилото и го однесоа во полициската станица ... немаше удирање од било која од страните, само (апликантот) викаше ... Јас не видов, иако стоев во близина, дека апликантот го касна полицискиот службеник.”

24. П.Ј. *inter alia* изјавил:

“... (апликантот) не следеше со возилото ... постојано свиреше со сирената и ние застанавме ... тој лупаше по прозорецот и удираше со ногата по

полициското возило ... кога ја отворив вратата, ме плукна и употребуваше навредлив јазик... М.А. излезе надвор од возилото и побара од апликантот да се идентификува. Тој продолжи да вика. Тогаш јас излегов од возилото. Мојот колега го грабна за левата рака и му ја свитка зад грбот ... тогаш (апликантот) го касна мојот колега за палецот ... го грабнав (апликантот) и го повлеков кон себе ... тој продолжи да го клоца мојот колега; ме клоцаше и мене исто така ... го удри со мојата подлактица, но не силно. Успеавме да го врземе со лисици, тој цело време пружаше отпор ... кога го ставивме на задното седиште, тој клоцаше, скокаше, одеше од едната страна на возилото на другата, зошто рацете му беа врзани со лисици зад грбот. Тој постојано користеше навредлив јазик, беше многу арогантен, агресивен ...”

25. М.А. *inter alia* изјавил:

“... (апликантот) ме касна за левиот показалец ... П.Ј. го удри по десното рамо и во позадината на главата, силно, така да немаше потреба јас да го ударам ... потоа (откако го врзале со лисици) го удри по левото колено и го ставивме во возилото ... (апликантот) беше сам на задното возило и се нишаше од едната страна на другата велејќи дека е болен, дека има три „бајпаса ... (апликантот) со навредливи зборови му се обраќаше на П.Ј. ... кога излегов од колата, тој ме удри во бутот ...”

26. Апликантот *inter alia* изјавил:

“... нагласувам дека додека возев (следејќи го полициското возило) блендирав со трепкачите на моето возило за да го натерам (полициското возило) да запре и свирев со сирената ... П.Ј. ја отвори вратата, која ме удри по колената, и кога двајцата [П.Ј. и М.А.] излегоа од возилото започнаа да ме удираат по вратот и рамената ... ме удриа во градите ... ме клоцаа по целото тело, кога ме врзаа со лисици и сакаа да ме турнат на задното седиште од возилото, еден од полициските службеници рече дека си го повредил палецот - се чини дека си го фати палецот на лисиците кога се обидуваа да ми ги стават. Не го гризнав, а каснување не може да предизвикам фрактура. ... додека бев во возилото, ме удираа по нозете. Кога стигнавме во полициската станица, тие буквално ме влечеа ... и ми удираа тупаници на грбот и ме клоцаа ...ме ставија во една просторија и ме удираа додека бев со врзани раце. Во таа просторија бев удрен многу силно, по што паднав во бесознание ...”

27. Др. З.Т. изјавил дека расположливата медицинска документација укажува на тоа дека М.А. има рана од гризнување и фрактура на левиот палец. Тој понатаму изјавил:

“Можно е фрактурата да не е предизвикана од гризнувањето, бидејќи типична причина за таков вид на фрактура е пад на тој прст или удар.”

28. Врз основа на расположливите докази, истражниот судија отворил истрага против апликантот, но одбил да го задржи во притвор, со констатација дека апликантот неможе да влијае на истрагата. Тој истакнал дека апликантот е со нарушено здравје, односно дека имал операција на срцето, и дека двајца лекари укажале на тоа дека апликантот имал потрес на мозокот и фрактура на `рбетниот столб.

29. На 9 ноември 2004 јавниот обвинител поднел обвинение против апликантот за напад на полициски службеник додека ја вршел својата

должност. На 15 декември 2004 апликантот поднел приговор на обвинението, негирајќи дека тој ги нападнал полициските службеници, дека удирал со ногата по полициското возило или дека ги навредил полициските службеници. Тој навел дека бил сурово тепан за време на инцидентот без никаква причина и дека претрпел телесни повреди кои биле потврдени со медицински докази.

30. На 15 ноември 2004 јавниот обвинител побарал известување од СВКПС во однос на тоа дали била спроведена било каква внатрешна истрага во врска со употреба на сила врз апликантот

31. На 14 јануари 2005, СВКПС одговорил дека силата употребена врз апликантот во инцидентот од 17 септември 2004 се состоела во виткање на рацете на апликантот зад неговиот грб и користење на лисици со цел да биде совладан. Исто така била доставена и копија од извештајот во кој употребата на сила била оценета како оправдана од страна на претпоставениот во Министерството. Меѓудругото, приложено биле доставени и копии од писмените изјави на С.Х. и В.В., даден во полицијата на 17 септември 2004.

32. На претресот одржан на 1 јуни 2005 пред надлежниот суд, апликантот *inter alia* изјавил:

“... кога полициските службеници ми ги ставија лисиците, јас не се спротиставив ... откако ме однесоа во полициската станица ... П.Ј. ме удри во задниот дел од главата, а истото ми го стори и пред полициската станица. Исто така бев удрен во окото ... кога му пријдов на полициското возило во критичниот момент забележав дека П.Ј. седеше на местото на возачот. Кога тој го отвори прозорецот на возилото, јас му се обратив на другиот полициски службеник ... [кога судијата му ја предочил на апликантот неговата изјава дадена пред истражниот судија во однос на тоа на кој од полициските службеници му се обратил во тој момент, апликантот изјавил] вистина е она што го говорам денес. Истражниот судија веројатно не разбрал што сум кажал и мојата здравствена состојба беше нарушена и бев во тешка психолошка состојба ... За време на инцидентот, ниту забележав дека М.А. е повреден, ниту слушнав тој да се жали дека е повреден. Ниту физички го нападнав, ниту го навредив.”

33. Во таа прилика М.А. потврдил дека бил гризнат на левиот палец, како што изјавил пред истражниот судија (види параграф 24 погоре). Тој незнаел зошто во записникот од неговото сослушување пред истражниот судија било наведено поинаку. Апликантот приговорил на изјавата на М.А.

34. Во текот на претресот на 19 октомври 2005, судот го одбил барањето на апликантот за изведување на докази со сослушување на др. М.Д. (види параграф 18 погоре) на околноста дали М.А. имал повреда на десната или на левата рака. Судот заклучил дека сослушувањето на др. М.Д. нема да допринесе за утврдување на вистината, со оглед на тоа дека и во болничката евиденција и во медицинските извештаи била заведена истата дијагноза.

35. По претресот на 19 октомври 2005, судечкиот суд го огласил апликантот за виновен за напад на службено лице и му изрекол условна осуда на казна затвор во траење од пет месеци, која нема да се изврши ако обвинетиот не стори ново кривично дело за време од две години. Судот утврдил дека апликантот ги навредувал П.Ј. и М.А. за време на инцидентот од 17 септември 2004 и дека го удирал со ногата полициското возило. Кога П.Ј. ја отворил вратата од возилото, апликантот го плукнал. М.А. побарал од апликантот да ја покаже личната карта, а тој одбил да го стори тоа. Потоа М.А. му ги свиткал рацете на апликантот со цел да го внесе во возилото. Апликантот го гризнал М.А. за левиот палец. П.Ј. го удрил апликантот по десното рамо и во позадината на главата, што го натерало апликантот да го ослободи палецот. Потоа апликантот бил врзан со два пара лисици. Судот исто така утврдил дека апликантот продолжил да дава отпор во полициското возило за време на трансферот во полициската станица, удирајќи со нозете по внатрешноста на возилото.

36. Апликантот се жалел, тврдејќи дека доказите за наводната повреда со која се здобил М.А. биле неконзистентни; дека медицинските докази во поткрепа на наводната повреда на палецот припаѓале на друго лице со слично име како М.А. и дека медицинскиот доказ за наводната повреда на М.А. бил издадаен врз основа на фотографиите од палецот на жртвата, без притоа М.А. лично да биде прегледан. На крајот апликантот се жалел дека судечкиот суд не ги зел предвид медицинските докази кои ги потврдуваат повредите со кои тој се здобил во текот на инцидентот.

37. На 24 март 2006 Апелациониот суд во Скопје ја потврдил првостепената пресуда и ја потврдил осудата на апликантот, не наоѓајќи причини да отстапи од утврдената фактичка состојба и причините дадени од страна на првостепениот суд.

38. Со одлуки од 16 март и 5 мај 2009 соодветно, судечкиот суд и Апелациониот суд во Скопје ги одбиле барањата на апликантот за повторување на постапката.

Г. Кривична постапка против П.Ј. и М.А.

39. На 3 февруари 2005 апликантот поднел кривична пријава до државниот јавен обвинител, против П.Ј. и М.А. поради неколку кривични дела: физички напад, тешка телесна повреда, злоупотреба на службената положба, лажно сведочење и поради деградирачко однесување. На 8 февруари 2005 пријавата била доставена на надлежност до Јавното обвинителство во Куманово.

40. На 16 февруари 2005 апликантот поднел кривична пријава со барање за покренување на обвинение против П.Ј. и М.А. од страна на обвинителството во Куманово поради напад и тешка телесна повреда,

како и поради злоупотреба на службената положба. Тој тврдел дека за време на инцидентот од 17 септември 2004 тој „бил брутално нападат, навредуван и брутално тепан од страна на П.Ј. и М.А. во присуство на стотици луѓе на улицата, како и пред и во полициската станица во Скопје,,. Тој исто така побарал сослушување на С.Х. и В.В. Во прилог апликантот ги доставил медицинските потврди издадени од страна на др. З.Т. на 8 февруари 2005 (види параграф 12).

41. На 3 март 2005 апликантот побарал јавниот обвинител да ја испита кривичната пријава што е можно побрзо, заедно со сите докази кои станале достапни во текот на истрагата. Тој исто така побарал одговор на прашањето зошто јавниот обвинител не покренал постапка за суспендирање или казнување на засегнатите полициски службеници.

42. На 11 март 2005 јавниот обвинител го контактирал Ургентниот центар при Клиничкиот центар во Скопје, за да добие информации дали на апликантот му било извршено ренгенско снимање, и доколку тоа било така дали снимките укажале на фрактура на `рбетот. На 6 април 2005 Ургентниот центар одговорил дека ренгенската снимка била предадена на апликантот.

43. На 7 април 2005 јавниот обвинител го информирал апликантот дека надлежните институции биле контактирани со цел прибирање на релевантни информации за случајот.

44. Апликантот се обратил до јавниот обвинител уште во три наврати, со наводи за опструкции и со барање за преземање на соодветни мерки.

45. На 20 мај 2005 јавниот обвинител го контактирал директорот на Ургентниот центар во Скопје, барајќи официјално известување од страна на докторот кој го направил ренгенското снимање на апликантот во однос на тоа дали снимките откриле двојна фрактура на `рбетниот столб и дали апликантот имал потрес на мозокот или се работело за субјективно чувство на кое тој се жалел. Тој исто така побарал центарот да достави копии од сите релевантни медицински извештаи до обвинителството. Владата не извести за тоа дали Ургентниот центар при Клиничкиот центар во Скопје, постапил по барањето.

46. На 25 мај 2005 јавниот обвинител во Куманово ја отфрлил кривичната пријава, поради непостоење на основаност дека обвинетите ги сториле кривичните дела за кои се товарале, односно, нанесување на тешка телесна повреда и злоупотреба на службената положба. Во одлуката, јавниот обвинител, се повикал на изјавите на С.Х. и В.В. дадени во кривичната постапка против апликантот и извештајот на СВКПС од 14 јануари 2005 (види параграф 31 погоре). Оваа одлука на апликантот му била доставена на 30 мај 2005.

47. Во меѓувреме, без да биде свесен за тоа дека неговата кривична пријава е отфрлена, на 26 мај 2005 апликантот го известил јавниот обвинител во Куманово дека сите релевантни докази, вклучително и отпузната листа од Градската болница во Скопје, медицинскиот извештај од неговиот вонболнички преглед извршен од страна на Институтот за судска медицина на 18 септември 2004, како и изјавите на обвинетите, сведоците и апликантот, веќе му биле предочени на јавното обвинителство.

48. На 7 јуни 2005 апликантот, застапуван од страна на Р.Ц., адвокат од Куманово, го информирал судечкиот суд дека ќе го преземе кривичното гонење како субсидијарен тужител, и побарал спроведување на истрага од страна на истражниот судија проив П.Ј. и М.А. Апликантот го опишал инцидентот од 17 септември 2004 како што следи:

“... кога (апликантот) му пристапил (на полициското возило) ... П.Ј., кој седел на возачкото седиште, при отворањето силно ја турнал вратата и го удрил (апликантот) во долниот дел на двете нозе, потоа двајцата полициски службеници излегле од возилото со цел да го лишат од слобода (апликантот). П.Ј. започнал да му удира тупаници и да го клоца по целото тело, нанесувајќи му бројни повреди, најсилниот удар бил во задниот дел од главата, кој предизвикал (апликантот) да ја изгуби свеста и да падне долу. Така тој бил во позиција која му овозможувала на П.Ј. да го удира со колената по грбот, како последица на што тој претрпел фрактура на (два пршлена), додека М.А. го удрил по долниот дел од грбот. Потоа со лисици му ги врзале рацете позади грбот и го однеле во полициската станица во Куманово, каде продолжиле да го тепаат, како резултат на што (апликантот) паднал во бесознание. Била потребна медицинска помош, и (апликантот) бил пренесен во Медицинскиот центар во Куманово, од каде бил пренесен на Клиничкиот центар во Скопје, каде бил задржан единаесет дена, по што бил упатен на домашно лекување и бил на боледување повеќе од пет месеци.”

49. Во поткрепа на кривичната пријава, апликантот меѓудругото поднел, копии од отпустаната листа од Градската болница во Скопје и наодот на Институтот за судска медицина од 18 септември 2004 како и друга „медицинска документација,. Тој побарал да бидат сослушани обвинетите, С.Х., В.В., неговата сопруга и синот.

50. На 11 јули 2005 судечкиот суд ги испратил кривичната пријава и документите во прилог до јавниот обвинител на понатамошно постапување, со оглед дека пријавата се однесувала на тешка телесна повреда, дело кое се гони по службена должност. Со допис од 14 септември 2005 јавниот обвинител го информирал судечкиот суд дека јавното обвинителство веќе постапило и ја отфрлило кривичната пријава на апликантот против обвинетите, поради непостоење на сомнение дека тие го сториле кривичното дело кое им се ставало на товар. Допис со слична содржина бил упатен на 14 октомври 2005 до Државното јавно обвинителство.

51. Во меѓувреме, на 12 септември 2005, истражниот судија, откако ги сослушал апликантот, неговите сопруга и син, како и обвинетите, отворил истрага против П.Ј. и М.А. поради постоење на основано сомнение дека нанеле тешка телесна повреда како дело казниво согласно Кривичниот законик. На 29 септември и 13 октомври 2005 судот ги одбил жалбите на обвинетите.

52. На 29 септември 2006 апликантот, преку неговиот адвокат, поднел до судот супсидијарен обвинителен акт обвинувајќи ги П.Ј. и М.А. за нанесување на тешка телесна повреда; ова било поткрепено со медицинскиот извештај на Институтот за судска медицина од 10 јули 2006 (види параграф 13 погоре) Во обвинителниот акт апликантот повторил дека бил тепан од страна на обвинетите кога му пристапил на нивното возило да разговара околку казната за погрешно паркирање и дека физичкиот напад продолжил внатре во полициската станица.

53. Во текот на претресот на 22 октомври 2007, г-дин З.Ј., адвокат од Куманово, кој апликантот во меѓувреме го назначил да го застапува во предметот, изјавил дека наводите на апликантот за полициска бруталност биле поткрепени со медицински извештај од Институтот за судска медицина, кој ги карактеризирал повредите на апликантот како тешка телесна повреда. Со оглед на тоа дека наводите за нанесување на тешка телесна повреда биле предмет на кривичен прогон по службена должност, побарал предметот да биде доставен до јавното обвинителство за тој да го преземе гонењето. Истиот ден, судот го контактирал обвинителството со цел да провери дали ќе го преземе гонењето кое, истиот орган одбил да го стори претходно, како што известил со дописот од 29 ноември 2007.

54. На 31 јануари 2008 судот извел докази со сослушување на обвинетите и апликантот.

55. П.Ј. *inter alia*, изјавил:

“... забележавме дека (апликантот) блендираше со трепкачите од возилото ... и потоа почна да свири со сирената ... апликантот започна да лупа на прозорецот од (возилото) и да го клоца ... ме плукаше ... продолжи навредливо да се изразува ... побаравме да ја покаже личната карта ... (апликантот) започна да ме клоца мене и М.А.... таму имаше луѓе кои очигледно го познаваа (апликантот), тие му пријдоа со барање да се смири, но тој ги отурна, не им обрнуваше внимание, се одесуваше како бесен ... во еден момент (апликантот) го притисна М.А. силно кон задната врата [на возилото] со неговото тело ... и М.А. гласно извика. Мислев дека е поради притисокот, но тогаш забележав дека палецот на М.А. беше во устата на (апликантот) ... го повлеков (апликантот) силно кон мене за да го одвојам од М.А. и пробав да го удрам со мојата десна рака во задниот дел од главата, но (апликантот) се падна нанапред и мојата тупаница и лакт се лизнаа покрај неговата глава, што јас неможам да го сметам за урад, но во нашата службена евиденција го внесовме како таков ... му ставивме од зад грбот два пара лисици ... (апликантот) не запре да пружа отпор и да не напаѓа, да не клоца. Врзан со лисици на грбот, тој се потпре на (возилото) исто како и претходно, почна да се фрла [врз возилото] и да потпира на возилото, не клоцаше, успевме да го ставиме во возилото со неговиот грб на задното седиште

од возилото. Тогаш тој започна да удира силно по вратата од возилото и неможевме да ја затвориме вратата. Тогаш тој легна на задното седиште и ја удри главата од другата врата на возилото. Тој тоа го правеше намерно ... внатрешноста на возилото беше многу оштетна. Додека си ја удираше главата од десната задна врата на возилотот и ја удираше левата врата ... [која] успеавме да ја затвориме, тој продолжи да удира по предните седишта и намерно да ја лупа неговата глава од предните и ... задното седиште. Кога се обидовме да го лишиме од слобода бевме свесни за неговата возраст и се обидовме да не [му дозволиме] да не повреди нас или себе си; се воздржуваме од употреба на подрастични мерки на принуда, покрај фактот дека имавме пендраци и сме обучени во техники за воздржување и самоконтрола Тогаш го донесовме во полициската станица во Куманово ... и за цело време тој бесно се трескаше во задното седиште. Иако беше врзан со лисици, тој ја лупаше неговата глава и другите делови од неговото тело од внатрешност на возилото ... Не го удрив, клопнав, ниту употребив било каква друга сила [против апликантот] освен на начинот на кој опишав во својата изјава ... Мојот колега М.А. не го повреди (апликантот), тој само го држеше за рака.”

56. М.А. *inter alia*, изјавил:

“... Мојот колега П. И јас излеговме од возилото и побаравме од (апликантот) да ни покаже возачка дозвола, лична карта или било каков документ со фотографија. Тој продли да не навредува и да го клоца возилото. Во тој момент јас извадив лисици ... (апликантот) се опираше, го клоца возилото ... скокна на возилото и на нас, се оденсуваше, така да речам, како лудак. Во тој моменент јас и колегата не употребивме било каква друга сила, освен што му ги свртевме рацете на грбот и лисиците ... [додека тие се обидуваа да му ги стават лисиците на апликантот], тој постојано се движеше лево и десно и се фрлаше врз возилото ... ја клоцаше колата и ја удираше галавата од кровот на возилото, така што тешко успеавме да го ставиме на задното седиште од возилото и да ја затвориме вратата. Од тој момент додека го донесовме во полициската станица ... (апликантот) се фрлаше лево и десно во внатрешноста на возилото...”

57. Во својата изјава, апликантот тврел дека бил тепан од страна на П.Ј. и дека М.А. го тепал додека го лишувале од слобода и непосредно пред и по внесувањето во полициската станица. Тој понатаму меѓудругото изјавил:

“... (П.Ј. и М.А.) го запреа возилото ... дотогаш, немаше .. комуникација со полициското возило, ниту користев било каква сигнализација ... [отако бев донесен во полициската станица] амбулантното возило дојде за околу четириесет и пет минути ... Потоа, веднаш ме превезоа во Медицинскиот центар во Куманово ... Потоа од болницата во Куманово, со амбулантно возило бев пренесен на Клиниката за срцеви заболувања во Скопје, ... доктор ме упати во Клиниката за хирургија во Скопје, бидејќи забележа модрици на моето тело ... потоа бев однесен во Ургентниот центар ... тие ме упатија во Градската болница во Скопје. Полициските службеници и инспектори ме придружуваа за целото ова време ...”

58. На 19 февруари 2008 Јавното обвинителство на Република Македонија побарало да биде информирано зошто Јавното обвинителство во Куманово одбило да покрене обвинение, имајќи предвид дека повредите на апликантот од страна на Институтот за

судска медицина биле квалификувани како тешка телесна повреда. Со допис од 7 април 2008 обвинителството од Куманово одговорило дека во наодот и мислењето на Институтот за судска медицина од 18 септември 2004 (види параграф 10 погоре) повредите на апликантот не биле квалификувани како тешка телесна повреда. Медицинската потврда од 8 февруари 2005 од д-р З.Т. (види параграф 12 погоре) била издаена многу подоцна од денот на инцидентот, 17 септември 2004.

59. На претресот на 12 ноември 2008 правниот застапник на апликантот, побарал дефинитивен одговор од јавното обвинителство за тоа дали ќе го преземе гонењето. Во врска со ова тој истакнал дека не е прашање на избор, туку дека претставува обврска на обвинителството да се вклучи во постапката, од причина што наводното кривично дело се гони по службена должност. На 18 септември 2008 јавниот обвинител го известил судот дека поради истите причини веќе наведени во дописот од 7 април 2008 (види параграф 58 погоре), нема да го превземе обвинението против П.Ј. и М.А.

60. На 24 март 2009 судечкиот суд одржал претрес во присуство на апликантот, неговиот правен застапник, обвинетите и нивните адвокати. Според записникот од претресот одржан тој ден, потпишан од страна на судијата и записничарот, апликантот изјавил:

“...Го повлекувам супсидијарниот обвинителен акт од 20 септември 2006 година против обвинетите ...”

61. Истиот ден судечкиот суд ја запрел постапката, од причина што апликантот изјавил, во присуство на својот правен застапник, дека го повлекува супсидијарниот обвинителен акт.

62. Следниот ден, на 25 март 2009, апликантот поднел приговор на одлуката на судот за повлекување на обвинителниот акт при што навел:

“... Јас, како неuka странка, не разбрав што ме прашува судијата, па така кажав дека го повлекувам супсидијарниот обвинителен акт, од причина што сметав дека јавното обвинителство треба да го преземе гонењето. Сакав да го задржам тоа право за кривичен прогон по службена должност од страна на јавното обвинителство, со оглед на тоа дека случајот се однесува на тешка телесна повреда, дело казниво согласно член 131 став 1 од Кривичниот законик, кое се гони *ex officio* од страна на јавното обвинителство. Затоа барам од судот да ја врати постапката во претходната состојба и да одлучи по мојот супсидијарен обвинителен акт.”

63. Во поднесокот од 26 март 2009 до судечкиот суд, апликантот го оспорила валидноста на својата изјава за повлекување на обвинението. Тој *inter alia* изјавил:

“... Нагласувам дека како субсидиерен тужител, не го повлекувам субсидиерниот обвинителен акт од 20 септември 2006 против обвинетите...”

Сметам дека постапката по обвинението треба да ја преземе јавниот обвинител, го задржувам правото [да барам] обвинението да биде преземено *ex*

officio од причина што кривичното дело предизвикување на тешка телесна повреда ... бидејќи сторителите на кривичното дело се службеници кои ги пречекориле своите овластувања.

Поради овие причини, барам судот да ја врати постапката во претходната состојба и да продолжи да постапува по субсидиерниот обвинителен акт.”

64. На 27 март 2009 апликантот се пожалил до Адвокатската комора за неактивноста на г-динот З.Ј., неговиот правен застапник, на претресот на 24 март 2009, и побарал од Комората да реагира за да може да продолжи постапката по неговиот предмет. Тој во продолжение навел:

“Додека јас објаснував, поточно додека се жалев за начинот на кој се спроведува постапката, судечкиот судија во записникот внесе дека јас го повлекувам субсидиерниот обвинителен акт. Тогаш нагласив дека не се согласувам со таквата одлука внесена во судскиот записник, Мојот правен застапник, г-дин З.Ј., воопшто не реагираше на одлуката која се внесе во записникот (иако) јас сум неук во правото и законите.”

65. Поднесоци со слична содржина биле испратени до Судскиот совет на 27 март 2009.

66. На 11 мај 2009 апликантот, кој повеќе немал правен застапник, поднел жалба против одлуката на судечкиот суд, тврдејќи дека никогаш не го повлекол обвинителниот акт против обвинетите. Тој повторил дека неговата изјава во суштина се однесува на неговиот став дека обвинението треба да биде преземено од страна на обвинителството. Тој понатаму тврдел дека тој безуспешно до судечкиот судија се жалел на сиот глас за содржината на записникот од претресот. Тој навел: “Јас сум шокиран од флагрантно некоректното толкување на мојата изјава” .

67. На 24 септември 2009 Апелациониот суд во Скопје ја одбил жалбата на апликантот како неоснована и ја потврдил одлуката на судечкиот суд. Врз основа на судскиот записник од 24 март 2009, судот заклучил дека апликантот, во присуство на својот правен застапник, го повлекол субсидијарниот обвинителен акт против обвинетите. Во такви околности, судечкиот суд правилно одлучил да ја запре постапката. Оваа одлука му била доставена на апликантот на 20 октомври 2009. Со тоа постапката била конечно завршена. На 29 јуни 2010 Врховниот суд го одбил како недозволено барањето на апликантот за вонредно преиспитување на одлуката.

68. Со одлука од 15 октомври 2009 судечкиот суд му наредил на апликантот да плати износ еднаков на 1,400 EUR во денарска противвредност, за адвокатите на обвинетите и патни трошоци. Апликантот не се жалел на ваквата одлука.

II. РЕЛЕВАНТНО ДОМАШНО ЗАКОНОДАВСТВО

A. Кривичен законик

69. Членот 131 од Кривичниот законик се однесува на кривичното дело тешка телесна повреда и предвидува казна затвор во траење од шест месеци до пет години. Според ставот 2 од овој член, тој што друг тешко телесно ќе го поврди или здравјето тешко ќе му го наруши и поради тоа ќе биде доведен во опасност животот на повредениот или ќе му биде уништен или трајно и во значителна мера ослабен некој важен дел од телото или некој важен орган или ќе биде предизвикана трајна неспособност за работа воопшто или за работата за која е оспособен или трајно и тешко ќе му биде нарушено неговото здравје или ќе биде нагрден, ќе се казни со затвор од една до десет години.

B. Закон за кривична постапка (пречистен текст од 2005)

70. Членот 16 предвидува дека кривичната постапка се поведува по барање од овластениот тужител. За дела за кои се гони по службена должност или по предлог на оштетениот, овластен тужител е јавниот обвинител, а за дела за кои се гони по приватна тужба овластен тужител е приватниот тужител. Ако јавниот обвинител најде дека нема основ за поведување или продолжување на кривичната постапка, на неговото место може да стапи оштетениот како тужител под условите определени со законот.

71. Членот 17 предвидува обврска за јавниот обвинител да преземе кривично гонење ако постојат докази дека е сторено кривично дело за кое се гони по службена должност.

72. Во согласност со членот 42, во остварувањето на ова законско право и должност јавниот обвинител е надлежен да презема потребни мерки во врска со откривањето на кривичните дела, пронаоѓањето на сторителите и заради насочување на преткривичната постапка; да бара спроведување на истрага; да го подига и застапува обвинителниот акт, односно обвинителниот предлог пред надлежниот суд; да изјавува жалби против неправосилните судски одлуки и да поднесува вонредни правни лекови против правосилните судски одлуки.

73. Согласно член 142(2) од Законот, секој е должен да пријави кривични дела за кои се гони по службена должност.

74. Членот 143 предвидува дека кривичната пријава се поднесува до надлежниот јавен обвинител. Ако кривичната пријава е поднесена до суд, до Министерството за внатрешни работи, или до ненадлежен јавен обвинител, тие ќе ја примат пријавата и веднаш ќе ја достават до надлежниот јавен обвинител.

75. Членот 152(2) предвидува дека ако јавниот обвинител не може да оцени од самата пријава дали се веројатни наводите на пријавата или ако податоците од пријавата не даваат доволно основа да може да одлучи дали ќе бара спроведување истрага или ако до јавниот обвинител само допрел глас дека е извршено кривично дело, а особено ако извршителот е непознат, јавниот обвинител, ако не е во можност тоа да го преземе сам или преку други органи, ќе бара од Министерството за внатрешни работи да соберат потребни известувања и да преземат други мерки заради откривање на кривичното дело и на сторителот.

76. Членот 152(4) предвидува дека јавниот обвинител може да го повика подносителот на кривичната пријава, како и осомничениот и други лица за чии сознанија смета дека можат да придонесат за оцена на веродостојноста на наводите во пријавата

ПРАВО

I. НАВОДНА ПОВРЕДА НА ЧЛЕНОВИТЕ 3 И 13 ОД КОНВЕНЦИЈАТА

77. Апликантот се жалеше дека бил малтретиран од страна на полицијата, и дека државата пропуштила да ги истражи неговите наводи за полициска бруталност. Во овој контекст, тој се жалеше дека кривичната постапка против полициските службеници била одоговлекувана, за разлика од постапката против него, која завршила брзо. Тоа укажувало на пристрасност кај судиите. Покрај тоа, во кривичната постапка против полициските службеници, јавниот обвинител се потпрел единствено на доказите продуцирани од страна на СВКПС. Бидејќи го има последниот збор при утврдување на правната квалификација на фактите на секој случај (види *Dolenec v. Croatia*, бр. 25282/06, § 127, 26 ноември 2009), Судот смета за соодветно ваквите наводи да ги испитува од аспект на членот 3 на Конвенцијата, кој гласи:

“Никој не смее да биде изложен на мачење, нечовечко или понижувачко постапување или казнување.”

A. Допуштеност

1. Поднесоци на странките

78. Владата приговори дека апликантот не ги искористил сите ефикасни правни средства во однос на изјавата, која ја дал во присуство на адвокат кој самиот го избрал, за повлекување на

обвинетлниот акт против П.Ј. и М.А. Владата тврдеше дека апликантот во неговиот поднесок од 25 март 2009, не ја спорел точноста на судскиот записник од 24 март 2009. Домашниот суд не би требало да биде оптоварен со задачата да ја толкува изјавата на апликантот, која според Владата била јасна и недвосмислена.

79. Покрај тоа, Владата тврдеше дека повредите на апликантот не го достигнале потребниот минимум кој го бара членот 3 од Конвенцијата. Во врска со ова Владата се повика на вештиот наод и мислење од Институтот за судска медицина од 10 јули 2006 (види параграф 13 погоре) според кој повредите на апликантот “немале ... траен негативен ефект на виталните делови од телото (на апликантот)”. Владата исто така наведе дека непостојат докази кои докажуваат дека апликантот имал потрес на мозокот.

80. Апликантот ги спореше приговорите на Владата.

2. Оценка на Судот

81. Судот смета дека приговорот на Владата за неискористување на правните лекови во однос на изјавата на апликантот внесена во записникот од претресот одржана на 24 март 2009 е тесно поврзан со основаноста на наводот на апликантот за повреда на членот 3 од Конвенцијата. Оттука, оценката на ова прашање треба да се спои со оценката на основаноста на таквиот навод.

82. Што се однесува до прашањето за сериозноста на повредите на апликантот, и оттука применливоста на членот 3 од Конвенцијата на конкретниот случај, Судот наоѓа за неспорно дека апликантот претрпел бројни телесни повреди, вклучително и потрес на мозокот, посочен во неколку медицински извештаи, особено медицинскиот извештај издаден од страна на д-р З.Т. веднаш по лишувањето од слобода на апликантот, отпузната листа од Градската болница во Скопје и мислењето на Институтот за судска медицина од 10 јули 2006 (види параграфи 9, 11, 12, 13 и 28). Во однос на последноспоменатиот, Судот забележува дека истиот бил изготвен по наредба на истражниот судија кој постапувал по кривичната пријава на апликантот. Овој наод и мислење, како што е и во случајот на медицинскиот извештај издаден од д-р З.Т. на 8 февруари 2005, бил изготвен врз основа на расположливата медицинска документација. Во двата е констатирано дека, повредите на апликантот, од аспект на нивната природа и влијанието врз апликантот, претставуваат тешка телесна повреда. Судот не наоѓа било каква основа за поинаква оценка. Според ова, Судот смета дека постојат доволно медицински докази, чиј кредибилитет не беше доведен во прашање, за тоа дека повредите на апликантот го достигнале минималното ниво на суровост потребно согласно членот 3 од Конвенцијата. Оттука, следи дека овој член е применлив на конкретниот случај.

83. Од овие причини Судот дојде до заклучок дека овие наводи не се очигледно неосновани во смисла на член 35 § 3 (а) од Конвенцијата. Не се утврди ниту еден друг основ поради кои истите би биле прогласени за недопуштени. Затоа тие мора да бидат прогласени за допуштени.

В. Основаност

1. Наводно отсуство на ефикасна истрага

(а) Поднесоци на странките

84. Според Владата, фактот дека јавниот обвинител ја отфрлил кривичната пријава поднесена од страна на апликантот и фактот дека одбил да го преземе кривичното гонење, не значи дека државата ја повредила процесната обврска од членот 3 од Конвенцијата. Во врска со ова таа тврдеше дека органите презеле многу активности со цел да ја утврдат фактичката состојба во однос на силата употребена врз апликантот. Во текот на кривичната постапка против апликантот, јавниот обвинител добил информации во врска со постапката спроведена од страна на внатрешната контрола на Министерството за внатрешни работи; судечкиот суд извел докази со сослушување на апликантот, М.А. и П.Ј., двајца сведоци и д-р З.Т., а Институтот за судска медицина извршил надворешен преглед на телото на апликантот. Слично, во кривичната постапка иницирана од страна на апликантот, тој бил сослушан, неговата сопруга и синот, како и обвинетите полициски службеници. Покрај тоа Институтот за судска медицина извршил вештачење и изготвил стручен наод и мислење за повредите на апликантот. Според тоа, надлежните институции ги преземале сите неопходни активности и ги разгледале наводите на апликантот за полициска бруталност со должно внимание. Конечно, јасната и недвосмислена изјава на апликантот за повлекување на субсидиерниот обвинителен акт, неможе да се смета дека наштетило на ефикасноста на постапката.

85. Апликантот ги спореше аргументите на Владата.

(б) Оценка на Судот

86. Судот повторува дека кога поединец ќе изнесе тврдење кое може да се докаже во однос на тоа дека бил сериозно малтретиран од страна на полицијата во спротивност на членот 3 од Конвенцијата, тие одредби во врска со општата обврска на државата од членот 1 на Конвенцијата “секому кој е под нејзина јурисдикција да му ги обезбеди правата и слободите предвидени во ... Конвенцијата”, бараат како последица да се спроведе ефикасна истрага по службена должност

(види *Assenov and Others v. Bulgaria*, 28 октомври 1998, § 102, Reports of Judgments and Decisions 1998-VIII; *Labita v. Italy* [GC], no. 26772/95, § 131, ECHR 2000-IV; и *Veznedaroglu v. Turkey*, no. 32357/96, § 32, 11 април 2000). Минималните стандарди на ефикасност утврдени во праксата на Судот, бараат истрагата да биде независна, непристрасна и под надзор над јавноста, и надлежните органи да постапуваат со исклучително внимание и брзина (види *Aleksandr Nikonenko v. Ukraine*, no. 54755/08, § 44, 14 ноември 2013; *Velev v. Bulgaria*, no. 43531/08, § 49, 16 април 2013; и *Menesheva v. Russia*, no. 59261/00, § 67, ECHR 2006-III). Истрагата во принцип би требало да води до утврдување на фактичката состојба во случајот, и доколку се докаже дека тврдењата се вистинити, до откривање и казнување на одговорните (види *Mikheyev v. Russia*, no. 77617/01, § 107, 26 јануари 2006).

87. Дополнително, брзата реакција од страна на надлежните органи во истражување на наводите за малтретирање е суштинска за зачувувањето на јавната доверба во грижата на надлежните институции за зачувување на владеењето на правото и превенирање на било каква појава на учество во или толерирање на противправни дела (види *Bati and Others v. Turkey*, nos. 33097/96 и 57834/00, § 136, ECHR 2004-IV (extracts), и *Giuliani and Gaggio v. Italy* [GC], no. 23458/02, § 305, ECHR 2011 (extracts)).

88. Браќајќи се на актуелниот случај, Судот смета дека кривичните пријави на апликантот од 3 јули и 16 февруари 2005 и расположливите медицински докази во тој момент, покренувале тврдење кое е докажливо, во однос на тоа дека повредите на апликантот можеле да бидат предизвикани со прекумерна употреба на сила. Како такви, неговите наводи претставуваат тврдење кое може да се докаже и органите поради тоа имале обврска да спроведат ефективна истрага по службена должност.

89. Судот забележува дека според домашното законодавство јавниот обвинител кој ја примил кривичната пријава од апликантот бил одговорен да иницира кривична постапка и да побара превземање на сите истражни мерки доколку постоело разумно сомнение дека на апликантот му била нанесена тешка телесна повреда од страна на полициските службеници (види параграф 50 и 71-76 погоре). И покрај сериозната природа на повредите и медицинските извештаи кој ги потврдувале повредите кои ги здобил, кој му биле предочени на јавниот обвинител, тој се чини не презел никакви сериозни чекори да обезбеди докази по инцидентот. Покрај тоа што побарал информации од Клиниката во Скопје за некои од повредите на апликантот (види параграф 42 и 45 погоре), тој не ги повикал апликантот и обвинетите, или било кое друго трето лице кое би можело да даде релевантни информации во врска со случајот, и покрај тоа што тој имал

експлицитни надлежности во оваа смисла (види параграф 76 погоре). Јавниот обвинител ја отфрлил кривичната пријава поднесена од страна на апликантот поради не постоење на докази дека обвинетите ги сториле кривичните дела кои им се ставала на товар. Ваквата одлука во клучна мера се засновала на доказите обезбедени од страна на полицијата, имено, извештајот на СВКПС за силата употребена врз апликантот (види параграф 46 погоре).

90. Судот понатаму констатира дека во рамките на последователната судска постапка иницирана од страна на апликантот била спроведена судска истрага (види параграф 51 погоре). За време на таквата истрага и последователното судење, обвинетите полициски службеници, апликантот, неговата сопруга и синот биле сослушани како сведоци, и било наредено независно медицинско вештачење. Во однос на ова, Судот е задоволен со вниманието кој го покажал истражниот судија. Сепак, неможе да го занемари фактот дека оваа постапка била резултат на одлучноста на апликантот да ја продолжи постапката против полициските службениците. И покрај тоа што апликантот бил во позиција да го преземе гонењето на полициските службеници во текот на кривичната постапка, јавниот обвинител останал пасивен. Судот констатираше дека за време на постапката судечкиот суд во три наврати го поканил јавниот обвинител да го преземе гонењето, имајќи предвид дека наводите се однесувале на тешка телесна повреда, што се гони по службена должност (види параграф 50, 53 и 59 погоре). Во секоја од овие прилики јавниот обвинител изречно одбил да го преземе гонењето. Во врска со ова Судот би сакал да нагласи дека од жртвите на наводните повреди не се бара самите да преземаат гонење спрема претставниците на државата. Ова претставува должност на јавниот обвинител, кој во оваа смисла се наоѓа во подобра позиција (види *Китановски v. Република Македонија*, бр. 15191/12, § 90, 22 јануари 2015). Судската истрага иницирана по повод кривичната пријава на апликантот, неможе да го оправда непостапувањето на јавниот обвинител (види, *mutatis mutandis*, *Butolen v. Slovenia*, no. 41356/08, § 77, 26 април 2012).

91. На крајот, Судот забележува дека не било одлучено за основаноста на кривичната пријава на апликантот, од причина што постапката била запрена и конечно завршена. Таквата одлука бил донесена по повеќе од четири години по иницирањето на постапката од страна на апликантот. Истата се засновала на изјава со која, како што е нотирано во записникот од одржаниот претрес на 24 март 2009 (види параграф 60 погоре), апликантот го повлекол обвинителниот акт против обвинетите полициски службеници. Сепак, Судот забележува дека со посебни поднесоци од 25 и 26 март 2009, апликантот пред судечкиот суд го оспорил делот дека тој го повлекол обвинителниот акт и тврдел дека наместо тоа, тој побарал јавното обвинителството да

го преземе гонењето. Имајќи ги предвид претходните барања на апликантот во оваа смисла (види параграф 50, 53 и 59 погоре), ваквото толкување не се чини неразумно. Тој исто така побарал враќање на постапката во поранешна состојба и судечкиот суд да продолжи да постапува по неговиот предмет. Слично, во жалбата против одлуката на судечкиот суд апликантот тврдел дека судечкиот судија погрешно ја протолкувал неговата изјава, и барал повисокиот суд да ја исправи ваквата наводна грешка. Во вакви околности, судот неможе да се согласи со Владата дека изјавата на апликантот, нотирана во судскиот записник од претресот одржан на 24 март 2009 содржи експлицитна и неотповиклива изјава со која тој го повлекол обвинителниот акт (види параграф 83 погоре). Дејствијата кои апликантот ги презел веднаш откако судечкиот суд ја запре постапката јасно ја демонстрираат неговата намера да ја продолжи постапката (види, со обратна последица, *Дончев и Бургов v. Република Македонија*, бр. 30265/09, § 57, 12 јуни 2014). Фактот дека постапката била запрена во не многу јасни околности, заедно со неразумно долготраење на постапката пред судечкиот суд (за разлика од постапката против апликантот, види параграф 19 и 34 погоре), сугерира дека органите не постапувале по предметот на апликантот со внимателен надзор кој го бара членот 3 од Конвенцијата (види *Ali and Ayşe Duran v. Turkey*, no. 42942/02, § 62, 8 април 2008).

92. Во смисла на горенаведеното, Судот го одбива приговорот на Владата за неискористување на правните лекови и констатира дека органите чија задача била да обезбедат ефикасна истрага и спроведување на соодветна постапка против службениците обвинети за противправно постапување, не постапиле во согласност со својата процедурална обврска која произлегува од членот 3 на Конвенцијата. Според ова, постои повреда на овие одредби.

2. Наводното мелтретирање на апликантот

(а) Поднесоци на странките

93. Апликантот повтори дека бил предмет на полициска бруталност во спротивност со членот 3 од Конвенцијата.

94. Владата посочи на неконзистентност во начинот на кој апликантот ги опишал настаните пред домашните органи, во различни пригоди, во однос на тоа дали користел визуелни и/или аудио сигнализација (трепкачите на возилото и/или сирена) додека со следел полицискиот возило, како и во однос на локациите каде бил наводно тепан од страна на полициските службеници (на улицата, во полициското возило додека бил пренесуван во полициската станица, пред или внатре во полициската станица). Таа понатаму твреше дека силата применета во однос на апликантот била оправдана, во светло на

неговото агресивно однесување. Во домашната постапка полициските службеници отврдиле дека примениле дозволена сила, која била неопходна за совладување на отпорот кој го пружил апликантот. Ивните изјави биле конзистентни со изјавите на очевидците (С.Х. и В.В.) според кои полициските службеници воопшто не примениле сила врз апликантот. Од друга страна, овие сведоци потврдиле дека апликантот го удрил полициското возило. Во такви околности, немало докази дека повредите на апликантот биле нанесени со намера да биде повреден, или дека силата применета врз апликантот била претерана. Владата исто така тврдеше дека апликантот бил повреден во инцидент кој се случил и се развивал неочекувано, и дека од полициските службеници се барало да реагираат без претходна подготовка. Во постапката против апликантот, судовите утврдиле дека тој бил удрен по рамото и во задниот дел од главата. Сепак, таа сила била употребена со цел да се примора апликантот да го ослободи палецот на еден од полициските службеници. Таа додаде дека апликантот, имајќи го предвид неговото однесување и отпорот којго пружил, што било потврдено како од страна на полициските службеници, така и од страна на очевидците, дел од повредите си ги нанел самиот насебе.

(б) Оценка на судот

95. Судот повторува дека членот 3 се однесува на една од најосновните вредности во едно демократско општество. Тој ја забранува во апсолутна смисла тортурата и нечовечкото и деградирачкото постапување или казнување (види *Labita v. Italy* [GC], no. 26772/95, § 119, ECHR 2000-IV, и *Горгиев v. Република Македонија*, бр. 26894/05, § 67, 19 април 2012). Кога постојат наводи за повреда на членот 3 од Конвенцијата Судот мора да примени “особено темелен надзор” (види, *mutatis mutandis*, *Ribitsch v. Austria*, 4 декември 1995, § 32, Series A no. 336, и *Georgiy Bykov v. Russia*, no. 24271/03, § 51, 14 октомври 2010), дури и во случај кога конкретни домашни постапки и истраги веќе биле спроведени (види *Cobzaru v. Romania*, no. 48254/99, § 65, 26 јули 2007).

96. Судот во многу прилики констатирал дека кога едно лице е повредено додека било лишено од слобода или на друг начин било под контрола на полицијата, секоја таква повреда ќе покрене силна претпоставка дека лицето било изложено на незаконски третман односно малтретирање (види *Corsacov v. Moldova*, no. 18944/02, § 55, 4 април 2006, и *Bursuc v. Romania*, no. 42066/98, § 80, 12 октомври 2004). Неопходно е државата да обезбеди разумно објаснување за тоа како настанале повредите (види *Tomasi v. France*, пресуда од 27 август 1992, Series A no. 241-A, pp. 40-41, §§ 108-11; *Selmouni v. France* [GC], no. 25803/94, § 87, ECHR 1999-V; и *Ribitsch*, цитиран погоре, § 34). Во случај кога такво објаснување отсуствува, Судот може да изведе

заклучоци кои може да бидат неповолни за државата (види *Orhan v. Turkey*, no. 25656/94, § 274, 18 јуни 2002).

97. Судот веќе утврди дека апликантот претрпел бројни телесни повреди, кој од страна на независни вешти лица назначени од страна на судот, биле квалификувани како тешки (види параграф 13 погоре). Владата не спореше дека тие повреди не биле нанесени за време на инцидентот од 17 септември 2004. Оттука, Судот мора да утврди дали постапувањето на кое бил изложен апликантот е во согласност со овој член од Конвенцијата, имено дали употребата на физичка сила било стриктно неопходно и пропорционално (види *Subaşı and Çoban v. Turkey*, no. 20129/07, § 36, 9 јули 2013). Во врска со ова Судот не смета дека е неопходно да утврди дали повредите биле нанесени само во текот на лишувањето од слобода на апликантот или исто така и откако бил приведен, како што тврди апликантот.

98. Спорд медицинските докази, апликантот се здобил со следниве повреди: фрактура на пршлен, потрес на мозокот, нагмечувања на лицето, градите, крсната регија, грбот, десната раменова регија, подлактицата и шаката, левата подлактица, лактот и шака, десната надколеница и десната и левата потколеница. Медицинските лица ангажирани како вештаци во кривичната постапка заклучиле дека апликантот се здобил со овие повреди “како резултат на повеќекратно дејство на динамична тапо-тврда сила” (види параграф 13 погоре).

99. Внатрешната контрола на полицијата заклучила дека полициските службеници кои го лишиле од слобода апликантот П.Ј. и М.А. употребиле дозволена сила за да го совладаат отпорот кој го пружил апликантот, имено дека му ги свиткале рацете на апликантот позади грбот и употребиле лисици. Извештајот на СВКПС не укажува на тоа дека апликантот примил било каков удар, иако П.Ј. и М.А. пријавиле дека го удриле апликантот по главата и ногата (види параграф 16-18 погоре). Констатацијата на СВКПС се засновала на изјавите на службените лица кои го лишиле апликантот од слобода, како и врз основа на изјавите на сведоците С.Х. и В.В., кои биле очевидци на инцидентот. Според последноспоменатите два сведока, апликантот бил нервозен и со висок тон им се обраќал на полициските службеници кога пристапил до нивното возило. Двајцата потврдиле дека апликантот се спротиставил на лишувањето од слобода и негирале употреба на било каква сила од страна на полициските службеници и апликантот (види параграф 22 и 23 погоре). Ниту еден од нив не изјавил дека го видел апликантот како го гризе палецот на М.А.

100. Во кривичната постапка против апликантот судовите утврдиле дека, покрај тоа што му биле свиткани рацете на апликантот на грбот и биле употребени лисици, апликантот се здобил со удари во десното рамо и задниот дел од главата (види параграф 35 погоре). Тие

прифатиле дека ваквата сила бил законски применета со цел да се натера апликантот да го ослободи палецот на М.А. од неговата уста. Не се споменува изјавата на М.А. кој повторил дека го удрил апликантот по ногата (види параграф 25 погоре).

101. Во такви околности, покрај резервата која се заснова на фактот дека полициските службеници биле добро обучени (види параграф 55 погоре), и дека апликантот бил во понапредни години и со наружено здравје (види параграф 9 погоре), Судот ќе продолжи понатаму со претпоставката дека овие мерки биле строго неопходни за да се совлада апликантот. Имајќи го ова предвид, Судот забележува дека тие можеле да ги објаснат само повредите на десното рамо на паликантот и главата. Останатите повреди неможе да се објаснат само со споменатата употреба на сила.

102. Во врска со ова Судот забележува дека во постапката против апликантот, судовите исто така утврдиле дека апликантот удирал со ногата по надворешниот, како и по внатрешниот дел од полициското возило, додека бил пренесуван до полициската станица (види параграф 35 погоре). Дека апликантот го удрил возилото пред полициските службеници да излезат од него и да побараат да се легитимира било потврдено од В.В. (види параграф 23 погоре). Сепак, констатацијата дека апликантот удирал по возилото одвнатре било утврдено единствено врз основа на изјавите на службениците П.Ј. и М.А. кои го лишиле апликантот од слобода и кои биле директни учесници во настанот на кој тој се жалел (види параграф 24 и 25 погоре). На Судот не му беа презентирани било какви други докази во прилог на ваквата констатација. Во секој случај, Судот не смета дека однесувањето на апликантот за време на неговиот трансфер до полициската станица, како што било утврдено од страна на кривичните судови, може да ги објасни бројните контузии по лицето и телото на апликантот, како и фрактурата на `рбетниот пршлен.

103. Во такви околности, Судот смета дека Владата не изнесе убедливи и веродостојни аргументи кои би обезбедиле основа за оправдување или објаснување на сите повреди кои апликантот фактички ги здобил додека бил во рацете на полицијата. Оттука, Судот заклучува дека силата која била употребена била прекумерна и неоправдана во светло на околностите. Поради тоа постои повреда на членот 3 од Конвенцијата поради нечовечкото и деградирачко постапување на кое бил изложен апликантот во текот на полициската постапка.

II. НАВОДНА ПОВРЕДА НА ЧЛЕНОТ 13 ВО ВРСКА СО ЧЛЕНОТ 3 ОД КОНВЕНЦИЈАТА

104. Апликантот се жалеше дека отсуство на ефикасен правен лек во однос на неактивноста на јавното обвинителство и одлагањата на постапката претставуваат повреда на членот 13 од Конвенцијата, кој гласи:

“Секој човек, чии права и слободи признати со оваа Конвенција, се нарушени, има право на жалба пред националните власти, дури и тогаш кога повредата на овие права и слободи ја сториле лица при вршење на службена должност..”

105. Владата го покани Судот да утврди дека нема потреба од посебно испитување на овој навод. Во секој случај, Владата негираше дека постои повреда на овој член.

106. Апликантот остана на тврдењето дека постои повреда на Конвенцијата по овој основ.

107. Имајќи ги предвид основите на кои Судот констатирал повреда на процедуралниот аспект на членот 3, истиот одлучи дека ваквиот навод е допуштен и дека не покренува посебно прашање во контекст на членот 13 од Конвенцијата (види *Китановски v. Република Македонија*, бр. 15191/12, § 92, 22 јануари 2015; *Јашар v. Република Македонија*, бр. 69908/01, § 62, 15 февруари 2007; *Сулејманов v. Република Македонија*, бр. 69875/01, § 55, 24 април 2008; и *Целадинов и др v. Република Македонија*, бр. 13252/02, § 77, 10 април 2008).

III. ПРИМЕНА НА ЧЛЕНОТ 41 ОД КОНВЕНЦИЈАТА

108. Членот 41 од Конвенцијата предвидува:

“Ако Судот оцени дека постои повреда на Конвенцијата или на нејзините протоколи, и ако внатрешното право на заинтересираната Висока страна договорничка овозможува само делумно отстранување на последиците на таа повреда, Судот и дава на оштетената страна, доколку е потребно, правично задоволување.”

A. Штета

109. Во својата апликација, апликантот побара државата да му испати “целосна штета” согласно членот 41 од Конвенцијата, без притоа да истакне ниту едно прецизно барање за правичен надомест.

110. Судот смета дека апликантот мора да претрпел нематеријална штета како последица на констатираниите повреди на Конвенцијата. Имајќи ги предвид специфичните околности на случајот, Судот му досудува, на еднакви основи, износ од 15,000 EUR, како надомест на

нематеријалната штета, зголемен за сите давачки кои може да бидат наплатени.

Б. Затезна камата

111. Судот смета за соодветно дека затезната каматна стапка треба да се заснова на маргиналната стапка за позајмици на Европската централна банка, на која треба да се додадат три процентни поени.

ОД ОВИЕ ПРИЧИНИ, СУДОТ, ЕДНОГЛАСНО,

1. *Го спои* приговорот на Владата во однос на искористувањето на домашните правни средства со основаноста на апликацијата и *го одби* приговорот;
2. *Ја прогласи* апликацијата за допуштена;
3. *Одлучи* дека постои повреда на членот 3 од Конвенцијата поради пропуст на органите да спроведат ефикасна истрага во однос на наводите на апликантот за полициска бруталност;
4. *Одлучи* дека постои повреда на членот 3 од Конвенцијата поради нечовечки и деградирачки третман од страна на полицијата за време на инцидентот од 17 септември 2004;
5. *Одлучи* дека не е потребно да го разгледува наводот на апликантот за отсуство на ефикасен правен лек во врска со членот 13 од Конвенцијата.
6. *Одлучи*
 - (а) дека државата треба да му исплати на апликантот, во рок од три месеци од датумот на правосилност на пресудата во согласност со член 44 став 2 од Конвенцијата, износ од 15,000 EUR (петнаесет илјади евра), зголемен за сите давачки кои можат да бидат наплатени, на име надомест на нематеријална штета, конвертирани во националната валута на државата според стапката на денот на исплатата;
 - (б) дека од истекот на гореспоментите три месеци до исплатата, треба да се исплати обична камата на споменатиот износ по стапка еднаква на маргиналната стапка за позајмици на Европската централна банка, за периодот на доцнење, на која треба да се додадат три процентни поени.

Изготвено на англиски јазик, и објавено во писмена форма на 23 јули 2015, согласно со членот 77 §§ 2 и 3 Деловникот на Судот.

Søren Nielsen
Секретар

Isabelle Berro
Претседател